

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
εικαστική περιοδική έκθεση

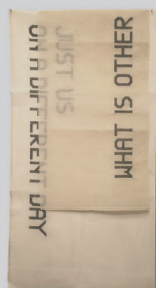
ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΙ

στη συλλογή σύγχρονης τέχνης
της Πόλλυς και του Χρήστου Κολλιαλή

επιμέλεια έκθεσης Μάχη Πεσματζόγλου

Διάρκεια έκθεσης 27.04.2023 - 25.05.2023

Η συλλογή της Πόλλυς και του Χρήστου Κολλιαλή έγινε ευρύτατα γνωστή χάρη στην εγκυρότητά της στον τομέα της ελληνικής ναϊφ ζωγραφικής. Μίτο για τη διαμόρφωση της συλλογής στον τομέα αυτό αποτέλεσε η μουσειακή κατάταξη του Στέλιου Λυδάκη στο επίτιμο έργο του *Οι Έλληνες Ναϊφ Ζωγράφοι*¹. Τα όρια, όμως, γρήγορα ξεπεράστηκαν χάρη στην έξαψη του κυνηγιού της Πόλλυς Κολλιαλή, που είναι ο Ιθύνων νους της συλλογής, και χάρη στην ικανότητά της να ανιχνεύει αφανείς δημιουργούς, με αποτέλεσμα την πληρότητα και καθιέρωση της συλλογής εντός και εκτός ελληνικών ορίων.

Αν όμως το κύρος και η αναγνωρισιμότητα είναι ουσιώδη κίνητρα για τη συλλεκτική δραστηριότητα, κατά την Susan M. Pearce² οι συλλογές αντανακλούν τον τρόπο με τον οποίο δομούμε τον κόσμο μας και αποτελούν προέκταση του εαυτού μας. Η ανήσυχη και πολυσχιδής προσωπικότητα της Πόλλυς Κολλιαλή ανιχνεύεται, λοιπόν, ακόμα καλύτερα σε ένα άλλο τμήμα της συλλογής, αυτό της σύγχρονης τέχνης. Εδώ, παραμερίζοντας μια “πολιτικά ορθή” συλλεκτική διαδικασία, αισθάνεται απόλυτη ελευθερία. Εδώ, ο αντισυμβατικός χαρακτήρας της, η υποκειμενική της ματιά στα πράγματα και οι θαρραλέες, πέρα από ιδεολογικές αγκυλώσεις, επιλογές της έχουν ως αποτέλεσμα ένα βοηθητικό, δροσερό σύνολο έργων, με κέντρο βάρους στους νέους εικαστικούς.

Στην παρούσα έκθεση, που αποτελεί ένα πολύ περιορισμένο, ενδεικτικό αλλά αντιπροσωπευτικό υποσύνολο της συλλογής, νέοι εικαστικοί συναναστρέφονται με εμβληματικούς καλλιτέχνες που άφησαν το αποτύπωμά τους. Έργα διαφορετικών εποχών και ύφους εντάσσονται στην παρουσίαση, τη διαμορφώνουν και διαμορφώνονται από αυτήν. Συγκροτούν ένα αναπάντεχα ενδιαφέρον, άναρχο σύνολο, το οποίο αποτυπώνει την προτίμηση της συλλέκτριας σε έργα με θεματικό επίκεντρο το υπαρξιακό ερώτημα, ιδωμένο ωστόσο από την αισιόδοξη πλευρά του.

Αν και η επιμέλεια εκθέσεων κατά κανόνα νοείται ως παραγωγή και οργάνωση επινοημένων αφηγημάτων, στην παρούσα έκθεση ο άξονας της επιμελητικής

προσέγγισης είναι η υπογράμμιση των χαρακτηριστικών της συλλογής. Έτσι, κατά το πρότυπο της Lucy R. Lippard³, παραμερίστηκε το θεωρητικό υπόβαθρο, που συμβατικά θεωρείται ως η βάση της επιμελητικής διαδικασίας, και υιοθετήθηκε μια εσκεμμένη συσσώρευση, σαν κολάζ τέχνης. Το αποτέλεσμα είναι μια ανοικτή έκθεση, η οποία προσφέρεται στον θεατή ως πεδίο οικειοποίησης οπτικών ερεθισμάτων, πρόκλησης ελεύθερων συσχετισμών, υποκειμενικής νοηματοδότησης και ερμηνείας, με σκοπό να τον ωθήσει να βασιστεί αποκλειστικά στη δική του ικανότητα πρόσληψης και αξιολόγησης.

Τέλος, αν κατά τον Baudrillard⁴ η συλλογή αναδύεται ως γεγονός πολιτισμικό, η έκθεσή της στο θεσμικό πλαίσιο ενός μουσείου σηματοδοτεί τη μεταγραφή της στην κατηγορία του υλικού της πολιτιστικής κληρονομιάς. Πολύ περισσότερο, εφ' όσον φιλοξενείται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης.

Μάχη Πεσματζόγλου
Αρχιτέκτων - Μουσειολόγος

¹ Η μελέτη του ιστορικού της τέχνης Στέλιου Λυδάκη *Οι Έλληνες Ναϊφ ζωγράφοι*, πρωτοκυκλοφόρησε το 1987 σε μια προσπάθεια να "γνώρισει το ελληνικό και διεθνές κοινό τα επιτεύγματα της ελληνικής ναϊφ ζωγραφικής". Εκτοτε, η μελέτη, που εμπλουτιζόταν συνεχώς, γνώρισε πολλές επανεκδόσεις.

² Το βιβλίο της καθηγήτριας της μουσειολογίας Susan M. Pearce, *Museums Objects and Collections*, που κυκλοφόρησε το 1998 ως πολιτισμική μελέτη με αντικείμενο τα μουσεία, τις συλλογές και τα αντικείμενά τους, εισφέρει πολύτιμες παρατηρήσεις πάνω στα ψυχολογικά και κοινωνικά κίνητρα της συλλεκτικής δραστηριότητας.

³ Η ιστορικός της τέχνης, επιμελήτρια, κριτικός τέχνης και ακτιβίστρια Lucy R. Lippard ανάμεσα στα 1969 και 1973 επιμελήθηκε μια σειρά εκθέσεων που είχαν για τίτλους αριθμούς με στόχο -μεταξύ άλλων- να καταρρίψει τα στεγανά ανάμεσα στους ρόλους, τις λειτουργίες και τα μέσα στο πεδίο της σύγχρονης τέχνης.

⁴ Σύμφωνα με τον Jean Baudrillard, κοινωνιολόγο και φιλόσοφο που ασχολήθηκε με το θέμα του καταναλωτισμού ως γεγονός πολιτισμικό στη διδακτορική του διατριβή *Le Systeme des Objects* στη μετανεωτερική εποχή έχει αλλάξει η σχέση μας με τα αντικείμενα. Τα αγαθά πλέον χαρακτηρίζονται πρωτίστως από τη σημαϊκή αξία, δηλαδή από το βαθμό κύρους, δύναμης, πολυτέλειας, αναγνώρισης κ.ο.κ. που προσοδίδουν στον κάτοχό τους.

Συμμετέχουν οι καλλιτέχνες:

Αλέξανδρος Αβρανάς, Ανδρέας Αγγελιδάκης,
Νίκος Αλεξίου, Άρτεμις Αλκαλάη, Άγγελος Αντωνόπουλος,
Κωστής Βελώνης, Χρήστος Βενέτης, Ζωή Γαϊτανίδου,
Απόστολος Γεωργίου, Στήβ Γιαννάκος, Πάρις Γιαχουσιτίδης,
Βάσω Γκαβαϊσέ, Βαγγέλης Γκόκας, Γιώργος Γύζης, Γιώργος Γυπαράκης,
Δανιήλ (Παναγόπουλος), Γιώργος Ζογγολόπουλος, Λίνα Θεοδώρου,
Ελένη Θεοφυλάκτου, Νίκος Καναρέλης, Βλάχης Κανιάρης,
Νίκος Κεσσανλής, Πέγκυ Κλιάφα, Αθηνά Κουμπαρούλη,
Γιώργος Λάμπρας, Παναγιώτης Λουκάς, Τάσος Μαντζαβίνος,
Νίκος Μόσχος, Ειρήνη Μπαχλιτζανάκη, Ράνια Μπέλλου,
Βένια Μπεχράκη, Εμμανουήλ Μπιτσάκης, Απόστολος Ντελάκος,
Άγγελος Παπαδημητρίου, Μαρία Παπαδημητρίου, Νίκος
Παπαδημητρίου, Τάσος Παυλόπουλος, Άγγελος Πλέσσας,
Άρτεμις Ποταμιάνου, Ράνια Ράγκου, Ηλίας Σιψάς, Takis (Βασιλάκης),
Δημήτρης Τζαμουράνης, Θανάσης Τότσικας, Παύλος Τσάκωνας,
Παντελής Χανδρής, Χρύσα (Βαρδέα), Λάμπρος Ψυρράκης,
Αλέξανδρος Ψυχούλης, Μανταλίνα Ψωμά.

